

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Eva Pelikánová

Název práce: Kulturní památky v ozbrojených konfliktech: Typické motivace k jejich ničení

Obor/Rok: Bezpečnostní studia/2017

Autor posudku (vedoucí/oponent): Tomáš Bruner

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	9
	Teoretický konceptuální rámec	30	22
	Metodologie, analýza argumentace	40	40
<i>Celkem</i>		80	71
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	8
	Styl	5	4
	Formální kritéria	5	5
<i>Celkem</i>		20	17
CELKEM		100	88

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Autorka přesně definuje problém, jímž se v práci zabývá, vč. výstižné formulace výzkumné otázky. Přesvědčivě zdůvodňuje, že jde o téma aktuální, relevantní, nedostatečně zkoumané. Provádí dostačující rešerši zdrojů. Kvalitativní vícepřípadovou studii je vhodným postupem, stejně jako práce s weberovskými ideálními typy, které jsou dobře operacionalizovány. Dobře je zdůvodněn i výběr pěti zkoumaných případů. Neméně důsledně je provedena také interpretace jednotlivých studovaných případů ničení kulturních památek a jejich přiřazení k ideálním typům. Jestliže v úvodu autorka slibuje, že poskytne přehlednou a dosud chybějící typologii motivací pro ničení kulturních památek, tento cíl plní a i já ho vnímám jako hlavní přínos její práce. Kladně hodnotím, že v rámci vojenské motivace operuje s koncepty donucení odepření a potrestání. Závěr stejně jako celá práce je pěknou ukázkou toho, jak mohou společenské vědy přispívat k poznání oblasti, která spadala převážně do sféry právní vědy, a jak mohou právní reflexi této oblasti posunout žádoucím směrem. V souvislosti s tím bych rád autorce položil následující otázku k úvaze:

Mělo by mezinárodní (humanitární) právo chránící kulturní památky *de lege ferenda* zohledňovat různé motivace pro ničení těchto památek? Pokud ano, jakým způsobem (např. stanovit odlišné tresty pro kriminální ničení, vojenské ničení či kulturní ničení apod.)?

Drobný komentář mám pouze k teoretickému a konceptuálnímu rámci práce. Teze práce hovoří o využití zakotvené teorie. Je nasnadě, že právě tato teorie dovoluje seřadit a vytvořit typologii jednotlivých motivací dle empirického základu. Nicméně v práci samotné postrádám alespoň stručné zhodnocení, zdali neexistují jiné, obecnější teorie, které by k tématu měly co říci. Práce odkazuje na autory jako Danti, Gonzales, Karcanes, kteří popisují specifický způsob vedení boje, který zahrnuje „sektářské“ a „náboženské“ ničení kulturních památek, případně zmiňovaný ideologický útok na západní hodnoty, který je následně mediálně interpretován jako zmiňované „barbarství“. Nicméně samo takovéto barbarství může být instrumentalizováno, přičemž se obrací klasická clausewitzovská trojjedinost války (lid = emoce a nenávist, velitelé = pravděpodobnosti a šance, nejvyšší vedení = čistý rozum); emoce a nenávist jsou nově nejvyšším vedením instrumentalizovány, což vede mj. k ničení kulturních památek. Do hry vstupují identitární záležitosti „us“ v „others“ atp...

Vedlejší kritéria:

Po formální stránce je práce v pořádku. Občas se objevují drobné stylistické a obsahové nepřesnosti. Např. na str. 19 autorka uvádí že „civilní objekty nejsou specifikovány, není tedy uvedeno, o jaké druhy objektů se nejen v rámci kolaterální ztráty může jednat, lze takovými objekty označit i kulturní památky“. Rozhodující však není „charakter“ objektu, ale jeho využití. Např. při účasti ČR v ozbrojeném konfliktu by Pražský hrad – byť kulturní památka – byl

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

vojenským objektem, neboť jde o sídlo vrchního velitele ozbrojených sil. Neutralizace takovéto osoby a jejího sídla by představovala značnou výhodu a ospravedlňovala vysokou kolaterální škodu. Mnoha podobným kulturním památkám v praxi prostě nejde „odpárat“ jejich vojenské využití. Z toho pramení i právní nejasnosti ohledně kolaterálních škod či zákazu využívání památek k vojenským účelům. Dále na str. 21 autorka uvádí, že Haagská úmluva z r. 1954 je první cílenou a konkretizující legislativní úpravou ochrany kulturních památek. Takovouto úpravou byl ovšem Roehrichův pakt z r. 1935, byť vázán na určitý region. Jde však o drobnosti, které nesnižují celkový přínos práce.

Celkové hodnocení:

Uvedeno výše.

Výsledná známka:

Navrhuji výbornou za předpokladu, že se autorka při obhajobě podrobněji zdůvodní použití zakotvené teorie, případně zmíní, proč ji preferuje před jinými teoriemi.

Podpis:

Tomáš Bruner